

BirdWind – fuglevennlig design av vindkraftverk

Pre- and post-construction studies of conflicts between birds and wind turbines in coastal Norway

BirdWind har fokusert på betydningen av god kvalitet på miljøkonsekvensutredninger knyttet til vindkraftutbygging, og spesielt på hvordan vindkraftverk kan påvirke fugl.

Våre studier av adferd og respons hos utvalgte modellarter viste at noen arter unngår områder nær vindturbiner, mens andre ikke gjør det. Det er derfor viktig å ha et artsspesifikt fokus når effekter av vindkraftutbygging skal vurderes. Hovedaktivitetene i BirdWind har vært knyttet til Statkrafts vindkraftverk på Smøla, der det i en tidlig driftsfase ble registrert et betydelig antall drepte havørn. Utvikling av en populasjonsmodell for havørn sto sentralt, og bestandsovervåking, reproduksjonsstudier og data fra genetiske analyser basert på innsamlete fjærprøver var viktig i dette arbeidet. Vi modellerte kollisjonsrisiko hos havørn med utgangspunkt i data innsamlet gjennom bruk av radar og satellittelemetri, samt terrengmodellering for å kunne lage modeller for å forutsi områder med høy kollisjonsrisiko. Metodeutvikling for effektiv datainnsamling var et eget fokusområde i prosjektet.

Studiene våre viser at havørnpopulasjonen på Smøla blir påvirket både av forstyrrelser og dødelighet som følge av vindkraftverket. Ørner innenfor kraftverksområdet endret ikke flyveadferd. Vekstraten hos havørnpopulasjonen ble påvirket av vindkraftutbyggingen, og størst effekt fikk dette for fugler med reir nær kraftverket. Vi kunne spore effekter av økt voksendødelighet i territorier inntil 5 km fra vindkraftverket, og redusert reproduksjonssuksessen i territorier inntil 1 km fra vindturbine. Effektene Smøla vindkraftverk har på havørnpopulasjonen er følgelig av lokal karakter. Havørn fra Smøla merket med satellittsendere har gitt store mengder data om hvordan de beveger seg i tid og rom, og gjort det mulig å lage statistiske fordelinger av ungfuglenes bruk av store deler av kysten fra Stadt til Nordkapp. Dette er data som kan benyttes når nye vindkraftverk skal etableres langs kysten.

Foto: Espen Lie Dahl